

N:o 60.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 Maj 1877.
" " " " Andra Kammaren den 19 " "

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående bestämmande af en viss orts lokaltid såsom den för landet lagligt gällande borgerliga tiden.

(Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 11 och Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) Utlåtande N:o 29.)

S. A. K.

Uti ett hos Riksdagen väckt förslag har framhållits ändamålsenligheten af att för Sverige eller större delen deraf bestämman en viss orts lokaltid såsom den för landet lagligt gällande borgerliga tiden, att tjena till efter rättelse såväl vid domstolar och embetsverk, som vid jernvägs- och telegrafstationer; till stöd för hvilket förslag är vordet anfördt,

att, enär inom vårt land de flesta orters, sins emellan ofta olika lokal- och fatalietider vanligen icke sammanfölla med deras jernvägs- eller telegraftider, det under nuvarande förhållanden ofta vore ganska vanskligt att vid olika tillfällen och på skilda platser skaffa sig kännedom om den i hvarje särskildt fall gällande tid, af hvilken omständighet icke få olägenheter i det dagliga lifvet uppstode;

att, då Sverige likasom England hade ringa utsträckning i öster och vester, och sålunda den verkliga tidsskilnaden mellan de olika orterna i vårt land ej lade hinder i vägen, den i England vunna erfarenheten

om de stora fördelarne af der nu allmänt antagen gemensam borgerlig, jernvägs- och telegraftid borde mana till efterföljd, helst man numera i nämnda land skulle anse det som en ren olycka för affärlifvet, om man nödgades återgå till den förra lokala tidsberäkningen;

att, derest man hos oss inskränkte åtgärden till landet vester om Umeås longitud, den största verkliga tidsskilnaden från en midt emellan nämnda stad och Strömstad vald orts lokaltid, äfven på längst i öster eller vester från densamma belägna platser, föga öfverstege en fjerdedels timme och ingenstädes uppginge till 21 tidsminuter, hvadan tidsjemkningen vore utan synnerlig praktisk olägenhet i jemförelse med fördelarne;

att gagnet af en dylik normaltid vore i ögonen fallande ej minst för affärsmän och för hvarje resande, som å beständ tid hade att infinna sig vid sammanträde å främmande ort, eller vid jernvägs-, ångbåts- eller telegrafstationer; då enhvar, försedd med ett någorlunda pålitligt ur, skulle, genom den föreslagna förändringen, hvarhelst han inom landet befunde sig, kunna undgå den stundom allvarsamma olägenheten att misstaga sig om den för hvarje särskildt fall å de olika orterna gällande, men nu endast genom beräkning bestämbara tiden;

samt att en ändring i den rigtning förslaget angifver, vore till den grad enkel och lätt att genomföra, att hvarken nya tidmätare, reduktionstabeller, benämningar eller ens hufvudbry för allmänheten därför fordrades.

Frågan om bestämmande af en gemensam medel- eller s. k. normaltid för vårt land är icke ny. Den har redan förut med anledning af Stockholms stadsfullmäktiges den 1 Oktober 1864 afgifna yttrande i fråga om ordnandet af snälltågen mellan Stockholm, Göteborg och Malmö, hvori bland annat föreslås, att jernvägstiden borde bestämmas efter Stockholms meridian, genom Öfverståthållare-embetets underdåniga memorial den 22 Oktober samma år varit understäld Eders Kongl. Maj:ts pröfning, i hvilket memorial yttras: »Frågan om jernvägstiden eger ganska väsentligt inflytande på våra borgerliga förhållanden, ty i samma mån jernvägarne utsträckas och mera af allmänheten begagnas, i samma mån torde jernvägstiden komma att undantränga den borgerliga tiden. Anses en enda jernvägstid alldeles nödvändig, synes den åtminstone böra bestämmas efter den borgerliga tid, som för hela riket bäst lämpar sig till medeltid». Sedan Vetenskapsakademien i afgifvet utlåtande, dels förklarar sig icke anse några väsentliga olägenheter vara förbundna med införandet af en gemensam borgerlig tid, åtminstone inom landets södra och mellersta delar, den senare räknad intill de nordliga gränserna af

Jemtlands och Vesternorrlands län, dels ansett den lämpligaste meridianen för denna gemensamma borgerliga tid vara den, som ligger på 3 graders eller 12 tidsminuters vestligt afstånd från Stockholms observatorii meridian, och Styrelsen för statens jernvägstrafik, som jemväl yttrat sig i ämnet, framställt den mening, att, ehuru det för jernvägstrafiken på det hela vore likgiltigt, hvilken ords lokaltid blefve såsom normalt看 för jernvägstrafiken antagen, likväl, ur synpunkten af samtliga trafikerandes gemensamma bästa, den af Vetenskapsakademien förordade medeltid syntes vara den lämpligaste, fann likväl Eders Kongl. Maj:t att, då förskjutningarna af de naturliga dagstiderna syntes för vissa delar af riket blifva för stora, skäl icke förefunnes att förordna om åtgärd i syfte att införa gemensam borgerlig tid, och att således anledning icke vore för handen att vidtaga någon ändring i den s. k. jernvägstiden.

Då imellertid, genom den under de sista sex åren så betydligt ökade utsträckningen af landets telegraf- och jernvägsnät, och den dermed ökade samfärdseln, flertalet af de skäl, som för den ifrågasatta åtgärden anförts, synes hafva vunnit i styrka, har Riksdagen ansett den omständighet, att frågan i ett tidigare skede och ur synpunkt af blott jernvägstidens omreglering, blifvit af Eders Kongl. Maj:t pröfvad, ej böra utgöra hinder för att nu hos Eders Kongl. Maj:t hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga denna fråga i nädigt öfvervägande; helst numera och just under de sedan dess förflutna åren en betydligt ökad erfarenhet rörande skälen för och emot den ifrågasatta ändringen vunnits i länder, der den yttersta tidsförskjutningen är *större* än som uti vårt land behöfde ifrågakomma. Riksdagen kan ej heller annat än dela den i samtliga ofvan åberopade utlåtanden uttalade åsigt, att genom en dylik ändring för den mer och mer ökade samfärdseln väsentligt gagn stode att vinna. Bland Europas länder torde derjemte, förutom England, intet land lättare än Sverige med sin hufvudsträckning i norr och söder kunna tillägna sig fördelarne deraf.

Visserligen skulle delar af de två nordligaste länen komma att falla utom den af Vetenskapsakademien föreslagna östliga gränsen för gemensam medeltid; men för dessa på hög breddgrad belägna föga befolkade och med få kommunikationsanstalter försedda delar af landet, torde det fortsatta begagnandet af lokaltid ej medföra på långt när samma olägenheter, som för landets sydligare och mera tätt befolkade delar.

Genom stats-, jernvägs- och enskilda telegrafledningar står flertalet större platser inom landet redan i telegrafisk förbindelse med Stockholms observatorium, och lära statens telegraf- och jernvägsur, enligt uppgift, redan nu genom meddelad Stockholms-, Mahmö- eller Göteborgs-

tid justeras. Den ifrågasatta ändringen kan sålunda, derest den befinnes lämplig, utan nämnvärd olägenhet eller kostnad åvägabringas, hvarvid likväl, i afseende å den närmare bestämmelsen angående inom landet lagligen gällande s. k. fatalietid, en annan form än ensamt den af en från Kongl. Maj:t utgående befallning torde vara erforderlig.

Med anledning af hvad ofvan blifvit anfördt, får Riksdagen i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kongl. Maj:t taga under ompröfning, huruvida det skulle befinnas ändamålsenligt att för Sverige eller större delen deraf en viss orts. lokaltid blefve gemensam jernvägs-, telegraf- och lagligt gällande borgerlig tid, samt att, om detta finnes vara förhållandet, vidtaga de åtgärder, deraf kunna föranledas.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 19 Maj 1877.
